

Afgørelser – Reg. nr.: 05874.00

Fredningen vedrører: Brunsnæs Strand

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

24-03-1974

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 5874

Reg.nr.
507-5-1

FREDEDE AREALER

Kommune: Broager

Ejerlav: Iller

Matr.nr.: 44,65,101 og 173

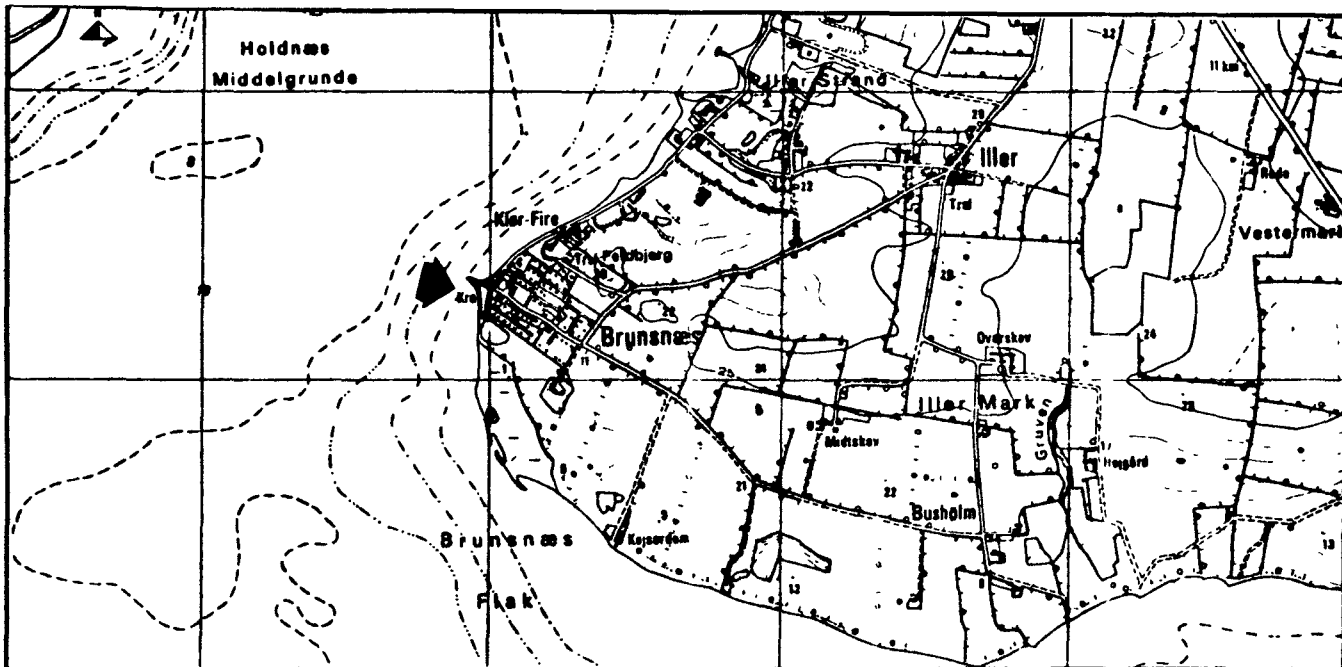
Lokalitet: Brunsnæs strand

J.nr.:

F.N.j.nr.: 58/74

O.F.N.j.nr.:

F.P.U.j.nr.: 54o-9o-5-74

Reproduceret af Sønderjyllands Amtsråd med tilladelse (A400/76) af Geodætisk Institut.

Kort nr.: 1211 I SV

Skala: 1:25.000

Bekendtgjort: 5. juli 1974

Sagsrejser: Broager kommune

Fredningsnævnets kendelsesdato: 24. marts 1975

Kort udarbejdet dato: 7. november 1977

Overfredn.nævnets kendelsesdato:

Kort revideret dato:

Arealstørrelse: 5110 m²

Kort revideret dato:

Interessezone: I (landområde af største interesse)

Ejerforhold: Privat

Formål: Sikre strandarealerne.

Påaleret: Fredningsnævnet, Broager kommune og Sønderjyllands amtsråd

Indhold:

Arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold. Der må ikke opsættes nogen form for hegn eller foretages beplantning. De påtaleberettigede må dog etablere fast hegn eller beplantning med det formål at opdele arealet. Arealet plejes og vedligeholdes af det offentlige. I dagtimerne må der opstilles telte og læskærne. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingsvogne og lign., opstilles naster samt henlægges både. Evt. toiletbygning undtaget. Der må ikke foretages ændringer i terrænet ved afgravning eller påfyldning. Der må ikke henlægges affald. Påtaleberettigede udfærdiger ordensreglement, der opslås på stedet.

År 1975 den 24. marts blev i

J. nr. 58/74

Fredning af en del af matr. nr.
44,65,101 og 173 Iller ejerlav,
Broager kommune,

afsagt sålydende

k e n d e l s e:

Ved skrivelse af 25. marts 1974 har Broager kommune i henhold til § 11 i lov om naturfredning begæret sag rejst om fredning af en del af matr. nr. 44, 65, 101 og 173 Iller ejerlav, Broager kommune.

I skrivelsen begrundes begæringen om fredning således:

"Begrundelsen for at sagen rejses er at omhandlede arealer er de eneste tilgængelige strandarealer ved Brunsnæs strand. Arealerne er hidtil benyttet af såvel områdets sommerhusejere som endagsturister. Endvidere kan arealet give adgang til en senere benyttelse af bagvedliggende arealer der i Fredningsplan for Kyststrækningen fra Dybbøl Banke til Egernsund er betegnet som "Fredningsplanområde - velegnet til opholdsareal."

Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt har vedrørende fredningen udtalt: " Det pågældende areal er, som det fremgår af Broager kommunes skrivelse, det eneste offentligt tilgængelige areal ved Brunsnæs strand og fungerer især som parkerings- og opholdsareal for eendagsturister samt til brug for det tilgrænsende sommerhusområdes beboere. Arealet er meget smukt beliggende helt nede ved Flensborg fjord på et af de steder, hvor fjorden er smallest, nemlig kun ca. 1800 m til Holnis-halvøen i Tyskland. Arealet er beliggende i zone I (landområde af største interesse) ifølge de af naturfredningsmyndighederne i 1972 udarbejdede landskabsboniteringskort.

--

Fredningsplanudvalget kan således fuldt ud støtte kommunens anmodning om fredning af arealet, idet fredningens formål klart ses at være indeholdt i naturfredningslovens formålsbestemmelse, jfr. lovens § 1, stk. 1 og stk. 2, nr. 1 og 3. ....

Fredningsplanudvalget skal yderligere oplyse, at den pågældende kyststrækning er undtaget naturfredningslovens § 46 om strandbeskyttelsesliniebestemmelser, således at de berørte lods- ejere- såfremt de matrikulært får tilskrevet de opskyllede arealer til deres respektive ejendomme- teoretisk kan foretage afspærring med hegn eller andet, der vil kunne forhindre almenheden i at benytte arealet.

Det kan endvidere oplyses, at de tilskyllede arealer er beliggende i landzone, hvorimod arealerne indenfor de tidligere matrikulære skel er beliggende i sommerhusområde (byzone).

Der er i sagen nedlagt følgende fredningspåstand:

1. Arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold.
2. På det fredede areal må der ikke opsættes nogen form for hegn eller foretages beplantning. Det skal dog - såfremt forholdene efter de påtaleberettigedes skøn gør det nødvendigt - være tilladt de påtaleberettigede, at etablere fast hegn eller foretage beplantning med det formål at opdele arealet i enheder, der tjener fredningsformålet, f.eks. en evt. afgrænsning af arealet til bilparkering. Ingen del af hegnet eller beplantningen må være højere end 1,5 m over terræn. Arealet plejes og vedligeholdes af det offentlige.
3. Det skal i forbindelse med ophold på arealet i dagtimerne være tilladt at opstille telte og læskærme, mens der ikke må findes telte på arealet før - eller efter henholdsvis solop- og solnedgang.
4. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne o.l., opstilles master, samt henlægges både.

Det skal dog - såfremt der viser sig behov derfor - være tilladt de påtaleberettigede at opsætte en toiletbygning samt opstille papirkurve.

5. Der må ikke foretages nogen form for ændringer i terrænet ved såvel afgravning som påfyldning.
6. Der må ikke henlægges affald af nogen art.
7. De påtaleberettigede udfærdiger et ordensreglement, der bekendtgøres ved opslag på stedet.
8. Påtaleretten tillægges naturfredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Broager kommunalbestyrelse og Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt hver for sig. "

, Fredningen vedrører følgende arealer:

- Ca. 1970 m² af matr. nr. 44 tilhørende Jørgen Horne, Fjordvejen 24, Brunsnæs,
- ca. 1090 m² af matr. nr. 65 tilhørende Karen Sommer, Fjordvejen 31, Brunsnæs,
- ca. 1480 m² af matr. nr. 101 tilhørende Christa Fröhlich, D 2391 Harrislee, Ostlandring 26, Tyskland,
- ca. 570 m² af matr. nr. 173 tilhørende Karl Bachmann, Amtsvejen 15, Nybøl pr. Sønderborg.

Sagens rejsning har været bekendtgjort i statstidende den 5. juli 1974.

Fredningsnævnet har efter indkaldelse holdt møde i sagen den 18. oktober 1974 og den 21. februar 1975, hvor lodsejerne samt Broager kommune, Fredningsplanudvalget og Danmarks Naturfredningsforening var repræsenteret.

Forholdene besigtigedes og de mødte havde lejlighed til at udtale sig.

Lodsejerne ønskede ikke at protestere imod fredning af arealet som vist på vedhæftede kortbilag, men ønskede ordensreglement opsat ved området, samt etableret toilet for offentligheden, ligesom man

ønskede arealet afskærmet mod færdsel med motorkøretøjer.

Ved besigtigelse enedes man om at nedramme pælerække til hindring af færdsel med motorkøretøjer i en afstand af 12 meter fra Fjordvejen.

Man enedes endvidere om at placere toiletbygning ved Brunsnæs kro ca. 75 m fra det omhandlede område efter nærmere aftale med ejeren af ejendommen.

Lodsejerne nedlagde påstand om, at arealet fremtidig vedligeholdes af det offentlige, samt at der ydes en ulempeerstatning på 5 kr. pr. m², idet ejeren at matr. nr. 173 Karl Bachmann dog frafaldt krav om erstatning.

Fredningsnævnet finder at det i sagen omhandlede areal, der fremtræder som strandeng, har væsentlig betydning for befolkningens friluftsliv, hvorfor det i medfør af naturfredningslovens § 1, stk. 2, nr. 3 bør fredes.

Fredningsnævnet kan tiltræde den i sagen nedlagte fredningspåstand.

Fredningen findes at medføre ulemper for ejerne af det fredede område, hvorfor der i medfør af lovens § 21 tillægges ejerne nedenævnte erstatningsbeløb.

Det pålægges fredningsplanudvalget at foranledige følgende ordensreglement opsat ved det fredede område:

" Arealet stilles under publikums beskyttelse, og er, i henhold til lovgivningen undergivet følgende ordensreglement:

1. Færdsel, ophold og badning sker på eget ansvar.
2. Teltslagning må kun finde sted i tiden fra kl. 7 til solnedgang.
3. Henstilling af campingvogne må ikke finde sted.
4. Al form for henkastning af affald, papir m.v. er forbudt. Man henvises til at benytte de opstillede papirkurve.
5. Hegn og træer mod de tilgrænsende haver må ikke beskadiges på nogen måde.
6. Færdsel på opholdsarealet - syd og vest for nedrammede pælerække -

må kun ske til fods, lige om der her ikke må ophales både.

7. Der må ikke henlægges både på arealet.-

8. Overtrædelse af ovennævnte bestemmelser straffes efter loven!

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts
(tlf.722205) sydlige fredningskreds. "

T h i b e s t e m m e s :

Dele af de ovennævnte ejendomme, matr. nr. 44, 65, 101 og 173 Iller ejerlav, Broager kommune, af areal ca. 5110 m² som indtegnet på vedhæftede kort undergives følgende fredningsbestemmelser:

1. Arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold.
2. På det fredede areal må der ikke opsættes nogen form for hegn eller foretages beplantning. Det skal dog - såfremt forholdene efter de påtaleberettigedes skøn gør det nødvendigt - være tilladt de påtaleberettigede, at etablere fast hegn eller foretage beplantning med det formål at opdele arealet i enheder, der tjener fredningsformålet, f.eks. en evt. afgrænsning af arealet til bilparkering. Ingen del af hegnet eller beplantningen må være højere end 1,5 m over terræn. Arealet plejes og vedligeholdes af det offentlige.
3. Det skal i forbindelse med ophold på arealet i dagtimerne være tilladt at opstille telte og læskræme, mens der ikke må findes telte på arealet før - eller efter henholdsvis solop- og solnedgang.
4. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne o.l., opstilles master, samt henlægges både.

Det skal dog - såfremt der viser sig behov derfor - være tilladt de påtaleberettigede at opsætte en toiletbygning samt opstille papirkurve.

5. Der må ikke foretages nogen form for ændringer i terrænet ved såvel afgravning som påfyldning.
6. Der må ikke henlægges affald af nogen art.

7. De påtaleberettigede udfærdiger et ordensreglement, der bekendtgøres ved opslag på stedet.

8. Påtaleretten tillægges Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Broager kommunalbestyrelse og Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt hver for sig.

Der tillægges ejerne følgende erstatninger, der udredes af statskassen med 3/4 og Sønderjyllands amtsfond med 1/4.

Ejeren af matr. nr. 44 Iller ejerlav, Jørgen Horne, Fjordvejen 24, Brunsnæs, 6.410 kr.

Ejeren af matr. nr. 65 smst., Karen Sommer, Fjordvejen 31, Brunsnæs, 3.270 kr.

Ejeren af matr. nr. 101 smst. Christa Fröhlich, D 2391 Harrislee, Ostlandring 26, Tyskland, 4.440 kr.

Erstatningerne forrentes fra 5. marts 1975 til betaling sker med 1% over nationalbankens disconto. pr. 5. marts 1975.

Det pålægges Broager kommune i forbindelse med fredningen at nedramme pæle til hindring af færdsel med motorkøretøjer i en afstand af 12 meter fra Fjordvejen på det fredede område, samt etablere og vedligeholde toilet for offentligheden ved Brunsnæs Kro efter aftale med ejeren. Omkostningerne herved bæres af kommunen, der ligeledes bærer omkostningerne ved vedligeholdelsen af det fredede område.

Fredningsplanudvalget opsætter ovenstående ordensreglement for området.

Kendelsen tinglyses som servitut på de pågældende matr. nr. med prioritet forud for hæftelser og med ovenstående som påtaleberettigede.

Kendelsen kan inden 4 uger efter forkyndelsen indankes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 27, 1602 København.

Tøge Sibbesen

Rydave
supl.

Edgar Andersen

Tøge Sibbesen

Edgar Andersen

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr.

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

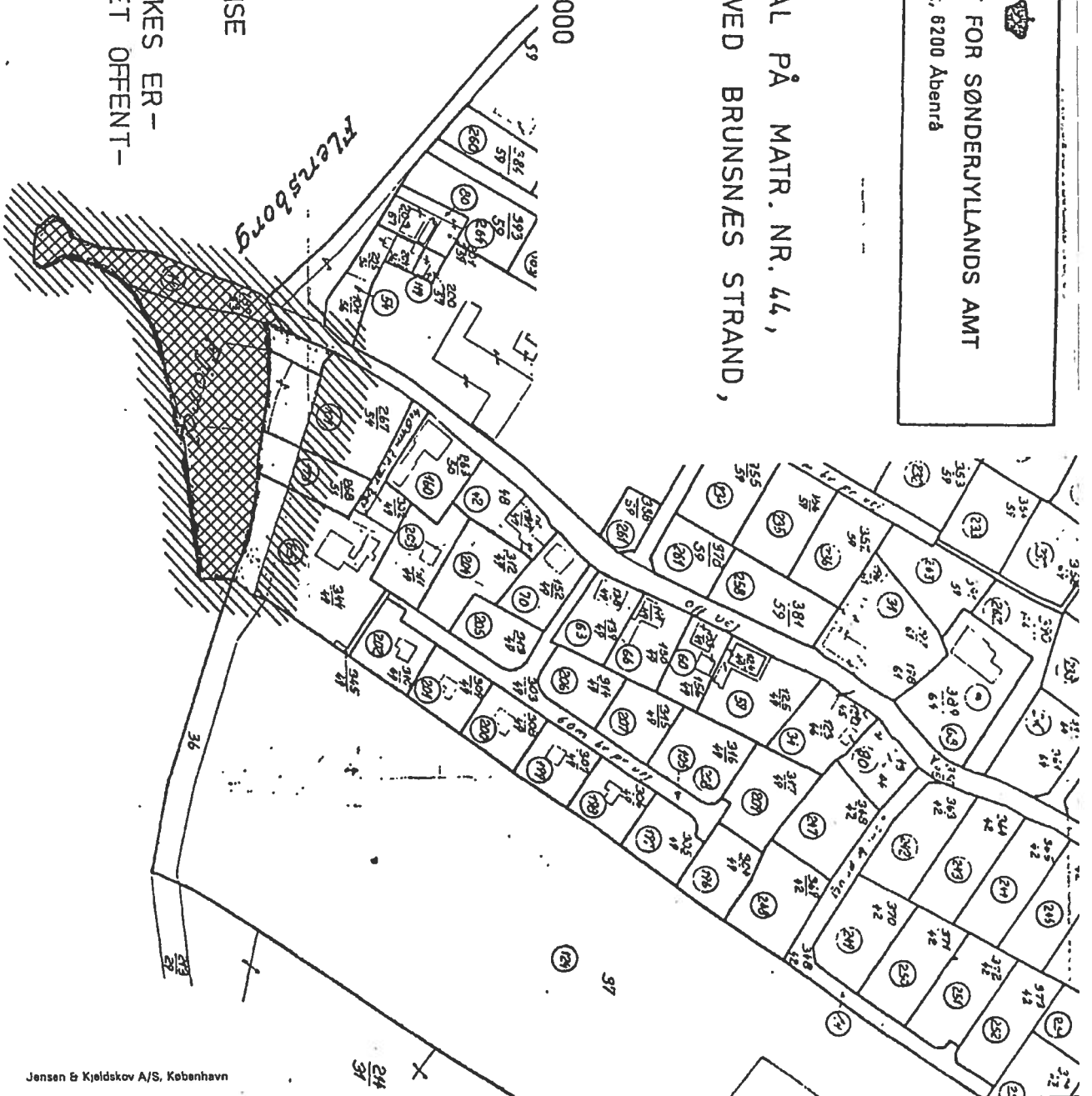
Anmelder:

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Amtshuset, 6200 Åbenrå

FREDNING AF KYSTAREAL PÅ MATR. NR. 44,
65, 101 OG 173 ILLER VED BRUNSNÆS STRAND,
BROAGER KOMMUNE

MÅL 1:10.000

////// FREDNINGSGRÆNSE
XXXXXX AREAL, DER ØNSKES ER-
LIGE HVERVET AF DET OFFENT-

Justitsministeriets Justitsministeriets
skadesbrevs kvitteringer til ubeskadiget og anden
pløgetinger m. (Vedr. fast ejendom).

Bestillings-
formular

D

Jensen & Kjeldskov A/S, København

24
31

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05874.00

Dispensationer i perioden: 09-08-1985 - 07-04-2003

Til fredningsregisteret
til orientering

26/9-85
JAN

Den 9. august 1985 kl. 11,00 afholdt nævnet møde i Broager med formanden, dommer S.A. Koustrup, og det kommunalvalgte medlem, Ole Levinsen, Broager, hvor der foretoges:

J.nr. 101/85

Ansøgning fra H. Horne, Brusnæs kro om tilladelse til at etablere en mole ud for det fredede areal matr.nr. 44 Iller, Broager kommune.

§ 34 - fredningssag -

For Sønderjyllands amtsråd mødte skovtekniker J. Steenborg.

For Kystinspektoratet og for Ministeriet for offentlig arbejder mødte ingeniør Poul Wittus.

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Erik Hansen.

For Broager kommune mødte kommuneingeniør Knud Jensen.

Ansøgeren kroejer Horne var til stede.

Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet havde meldt afbud.

Der fremlagdes skrivelse af 28. juni 1985 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 9-42-37/85.

Det fremgår af sagen, at projektet omfatter en istandsættelse af den eksisterende stenmole og etablering af en bro henover således, at der er mulighed for at fortøje ca. 10-15 både ved bromolen.

Molen og det bagved liggende areal er fredet ved fredningsnævnets kendelse af 24. marts 1974 med det formål at udlægge mole og strandareal til offentlig areal til dagturister.

Arealet henligger i dag som frit strandareal til ophold og offentlig parkeringsplads.

De mødte fra Kystinspektoratet, Broager kommune og Danmarks Naturfredningsforening havde ingen indvendinger mod projektet.

Amtsrådet var betænkelig ved projektet i relation til fredningen og dens formål, idet arealet er til offentlig brug for dagturister, og denne anvendelse kunne måske komme i konflikt med en privat anbragt bromole. Amtsrådet ville ikke gå imod en tilladelse, men kunne henstille, at der alene blev givet tilladelse til en ensidig gangbro med fortøjningspæle på nordsiden af den renoverede stenmole.

Kroejer Horne erklærede, at bromolen skulle være offentlig tilgængelig og således have samme karakter som det fredede areal. Den er kun tænkt som fortøjningsplads og ikke som marina. Han oplyste, at der på stedet havde været et gammelt færgested til Holnis i Vesttyskland som led i såkaldte hertugrute mellem Glücksburg og Augustenborg.

Ingeniør Wittus erklærede, at bromolens konstruktion skulle være af samme dimensioner, hvad enten man tillod fortøjningspæle på begge sider eller kun på den ene side.

Efter yderligere drøftelser var der i nævnet enighed om at tillade det ansøgte, der ikke strider imod fredningens formål, idet det forudsattes, at der ikke sker oplæg af både på det fredede areal, og at der ikke etableres marina, men kun fortøjningsplads, og at kroejer Horne overholder de vilkår, som stilles af Kystinspektoratet. Nævnet er indforstået med, at der bliver fortøjningsplads på begge sider af bromolen, og at bromolen har en udstrækning af indtil 30 meter regnet fra den græsklædte strandbred.

Formanden bemærkede, at det amtsrådsvalgte medlem, August Møller, kender sagen, og at han havde erklæret, at han var enig i, at det ansøgte imødekommes, således at afgørelsen er enstemmig.

Sagen sluttet.

S.A. Koustrup

/ha
Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 19, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

29 AUG. 1985

Til fredningsregisteret
til orientering

26/9-85
rsk

Den 27. august 1985 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup,
følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 101/85

Ansøgning fra H. Horne, Brunsnæs kro,
om tilladelse til at etablere en mole
ud for det fredede areal matr.nr. 44
Iller, Broager kommune.

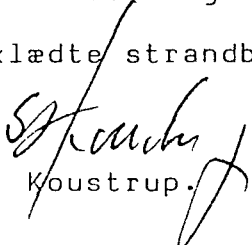
- § 34 - fredningssag -

Den 9. august 1985 meddelte nævnet kroager H. Horne, Brunsnæs
kro, tilladelse til at etablere en bromole ud for det fredede areal,
matr.nr. 44 Iller, Broager kommune, idet nævnet anførte, at
bromolen kunne have en udstrækning på indtil 30 meter, regnet fra
den græsklædte strandbred.

Kroejer Horne har nu meddelt, at en opmåling viser, at der er
14 meter fra den græsklædte strandbred ud til daglig vande, og at de
angivne 30 meter derfor kun rækker knap nok ud midt på den eksisterende
stenbro, hvorpå bromolen agtes etableret. Han søger derfor om,
at de 30 meter ændres til 55 meter.

Nævnets formand har besigtiget stedet påny og har været i forbindelse
med nævnets øvrige medlemmer.

Da det er hensigten, at bromolen bør have mulighed for at virke
efter hensigten, er der i nævnet enighed om, at udstrækningen
ændres til 55 m fra den græsklædte strandbred.

S.A. Koustrup.

/ha

Miljøministeriet

J. nr. F. 1303/8-40

Bil.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for
Overfredningsnævnet, Amaliegade 18, 1266 København K. af an-
søgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klage-
friens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for
Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

L.V.S.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS

AMTS sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05

Den 4. maj 1992 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 15/92

Ansøgning fra Frisko Sol IS A/S
om tilladelse til at opstille en
isvogn/pølsevogn ved bådebroen
ved Brunsnæs strand, Broager
kommune.

§ 34

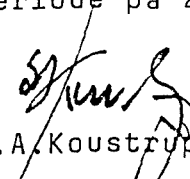
Der fremlagdes skrivelse af 24. april 1992 med bilag amtsrådet
j.nr. 8-70-21-1-507-1-92.

Det fremgår af sagen, at vognen har et areal på ca. 5 m². Der er
tale om en transportabel isvogn.

Amtsrådet har anbefalet det ansøgte, dog foreløbig tidsbegrænset
til 2 år og har foreslået, at placeringen sker på
parkeringspladsens sydøstlige del.

Nævnet skal udtale:

Da en anbringelse af en transportabel is- og pølsevogn på det
foreslåede parkeringsareal ikke strider imod fredningsformål
meddeler fredningsnævnet herved tilladelse til det ansøgte for en
periode på 2 år regnet fra den 1. juni 1992.

S.A. Koustrup

/ed

124/8-0001
53

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttet.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 27. oktober 1992 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. XVIII/92

Ansøgning fra Broager kommune om tilladelse til opførelse af toilet- og venterum ved Brunsnæs på Broager.

§50 - Fredede områder ved Brunsnæs strand. -

Der fremlagdes skrivelse af 8. oktober 1992 med bilag fra amtets Landskabskontor, j.nr. 8-79-51-8-507-1-92.

Det er oplyst, at huset vil blive anbragt på matr.nr. 44 Iller tilhørende Holger Horne, samt at der i forbindelse med huset vil blive opsat en udvendig bruser til brug for badegæster.

Sønderjyllands amt har anbefalet det ansøgte og har oplyst, at amtet er indstillet på at meddele landzonetilladelse, hvis der opnås dispensation fra fredningen.

Nævnets afgørelse:

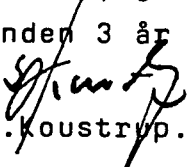
Da det ansøgte ikke strider imod fredningens formål, meddeler nævnet herved dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50 til opførelse af toilet- og venterum ved Brunsnæs i overensstemmelse med indsendte planer, hvoraf bygningens placering og størrelse fremgår.

12/11/8-0001
55

✓

LUS
TH

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

X
SCANNETModtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

13 APR 2003

Den 1. april 2003 afholdt Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt møde ved Brunsnæs Strand med formanden, dommer Claus Kejser, og det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld. Det kommunalvalgte medlem, Henning Jürgensen, var indkaldt, men ikke mødt.

Der foretoges:

J.nr. 4/2003:

Ansøgning fra Ove Horne om dispensation fra fredningen Brunsnæs Strand til opstilling af grønne havemøbler på matr.nr. 329 Iller, Broager kommune.

- § 50 -

For Sønderjyllands Amt mødte Dorte Pedersen.

For Broager kommune mødte Lars Overgaard.

For Friluftsrådet mødte Martin Martinsen.

Ejeren var til stede.

Formanden gennemgik fredningsbestemmelserne i hovedtræk og anførte bl.a., at formålet med fredningen er, at arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold.

Ansøgeren oplyste, at han ønsker at opstille nogle grønne plastik-havemøbler. Dyrere træmøbler vil formentlig blive stjålet.

Dorte Pedersen redegjorde for Det tekniske sekretariats holdning som angivet i skrivelsen af 4. marts 2003.

Formanden bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforening har meddelt, at Foreningen ikke kunne være repræsenteret i dag, men at man havde sendt et skriftligt indlæg. Dette blev oplæst.

Ansøgeren bemærkede, at træmøbler med sammebygget bord og bænk ikke altid er hensigtsmæssige, dels mangler der ryglæn, og dels kan ældre mennesker have svært ved at benytte dem. Han vil være indstillet på, at der ikke er nogen reklamer, parasoller eller lignende, der kan antyde, at man skal være kunde ved grillen for at måtte benytte møblerne.

Lars Overgaard bemærkede, at kommunen finder det vigtigt, at offentlighedens adgang til området sikres.

Martin Martinsen bemærkede, at plastikmøbler kan give indtryk af, at det er et

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 2001 - 1211 / 8 - 0001

Akt. nr. 29 Bil.

privatejet område.

Det blev oplyst, at der på et areal nærmere stranden af kommunen opstilles et par sammenbyggede borde og bænke.

Formanden og det amtsrådsvalgte medlem drøftede herefter en afgørelse af sagen.

Besigtigelsen blev afsluttet.

Efterfølgende kontaktede formanden det kommunalvalgte medlem, der blev orienteret med det, der var kommet frem under besigtigelsen. Sagen blev drøftet..

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Fredningssagen blev i sin tid rejst, fordi de omhandlede arealer er de eneste tilgængelige strandarealer ved Brunsnæs strand, og ved kendelsen blev det som ovenfor anført bestemt, at arealet skulle være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold. Opstilling af plastik-havemøbler som ansøgt kan - også efter områdets karakter i øvrigt - efter omstændighederne ikke antages at være i strid med fredningsformålet.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler Fredningsnævnet herefter dispensation til opstilling af grønne plastik-havemøbler i form af 3 borde med tilhørende stole på vilkår, at der ikke opsættes parasoller, flag, reklamer eller lignende, der kan tilkendegive, at de pågældende møbler alene er til brug for "Skippergrillen's" kunder. Det er således også en betingelse, at ansøgeren accepterer, at andre end kunder benytter de pågældende havemøbler.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

Den 7. april 2003 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 8/2003:

Ansøgning fra Broager kommune om dispensation fra fredningen af Brunsnæs Strand til opstilling af en skulptur på matr. nr. 329 Iller, Broager kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 18. marts 2003 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-52-1-507-1-03.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Henning Jürgensen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 24. marts 1975 om fredning af Brunsnæs Strand. Det fremgår af kendelsen, at begrundelsen for at sagen blev rejst var, at det omhandlede areal er det eneste tilgængelige strandareal ved Brunsnæs Strand. Det er i fredningsbestemmelserne fastsat, at arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold, og der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne og lignende samt opstilles master.

Det fremgår af ansøgningen, at skulpturen ved Brunsnæs Strand er den ene del af et grænseoverskridende kunstværk, som søges rejst ved Flensborg Fjord. Den anden del af kunstværket står på stranden ved den gamle teglværksbygning Westerholz lige overfor Brunsnæs.

Sønderjyllands Amt har meddelt, at det ansøgte ikke vil hindre offentlighedens færdsel og ophold og derfor ikke vil være i strid med fredningsformålet. Skulpturen opføres i kulbrændte, rødebrune teglsten. Amtet har anbefalet, at skulpturen placeres indtil 30 meter fra skråningen.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da det ansøgte, som det fremgår af de indsendte tegninger og beskrivelser, ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til opstilling af skulpturen. Det er dog et vilkår, at skulpturen placeres indenfor 30 meter fra

skråningen, således at den holdes fra selve strandengen.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 79 13 66 77

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

24. november 2014
Fredningssag 40/2014

J. nr.: 40/2014: Ansøgning fra Sønderborg Kommune om lovliggørelse af en række sten, der er udlagt på det fredede areal ved Brunsnæs Fjordvej for at afgrænse parkeringsarealet ovenfor stranden.

Fredningsnævnet har den 6. oktober 2014 modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune om lovliggørelse af en række sten, som kommunen har udlagt for at markere afgrænsningen af parkeringsarealet ved Brunsnæs Fjordvej overfor det fredede areal syd for parkeringspladsen ved Brunsnæs Strand. Stenrækken erstatter et lavt træhegn.

Det areal, hvor stenene er udlagt, er omfattet af kendelse, afsagt den 24. marts 1975 af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds om fredning af strandarealerne ved Brunsnæs Strand. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at det fredede areal skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold, og at det er de påtaleberettigede tilladt at etablere et hegn for at afgrænse et parkeringsareal på fredningsområdet.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Sønderborg Kommune en lovliggørende dispensation til stenrækken, der ikke kan betragtes som et hegn.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 7. november 2014, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Sønderborg Kommune dispensation til at afgrænse parkeringsarealer ved Brunsnæs strand med en række sten med det forløb, der er beskrevet under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Sagen om fredning af Brunsnæs Strand blev rejst af Broager Kommune for at sikre offentlighedens adgang til strandarealet, som var det eneste offentligt tilgængelige areal ved Brunsnæs Strand, og som blev benyttet især som parkerings- og opholdsareal for eendagsturister og af beboerne i det tilgrænsende sommerhusområde.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt tog ved kendelse, afsagt den 24. marts 1975 fredningspåstanden til følge og fastsatte blandt andet følgende fredningsbestemmelser for det fredede areal.

”...

1. Arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold.
2. På det fredede areal må der ikke opsættes nogen form for hegn eller foretages beplantning. Det skal dog – såfremt forholdene efter de påtaleberettigedes skøn gør det nødvendigt – være tilladt de påtaleberettigede, at etablere fast hegn eller foretage beplantning med det formål at opdele arealet i enheder, der tjener fredningsformålet, f. eks. en evt. afgrænsning af arealet til bilparkering. Ingen del af hegnet eller beplantningen må være højere end 1,5 m over terræn. Arealet plejes og vedligeholdes af det offentlige.
3. ...
4. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne o.l., opstilles master, samt henlægges både...
5. Der må ikke foretages nogen form for ændringer i terrænet ved såvel afgravning som påfyldning...
8. Påtaleretten tillægges naturfredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Broager Kommunalbestyrelse og Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt hver for sig.

...

Det pålægges Broager Kommune i forbindelse med fredningen at nedramme pæle til hindring af færdsel med motorkøretøjer i en afstand af 12 meter fra Fjordvejen på det fredede område...”

Efter gennemførelsen af fredningen blev der på det fredede areal syd for Fjordvejen ved nedkørslen til stranden herefter sat et lavt træhegn for at markere afgrænsningen af parkeringsarealet fra opholdsarealet syd for Fjordvejen.

Træhegnet blev engang i 2014 erstattet af en række større sten, som blev udlagt på parkeringsarealet.

Sønderborg Kommune rettede i brev af 8. september 2014 henvendelse til Fredningsnævnet om placeringen af stenene og oplyste blandt andet, at stenene, der var blevet udlagt af kommunens driftsafdeling, var opsat i en anden vinkel end det tidligere træhegn for at ”give en mere naturlig afgrænsning”. I brevet spurgte Sønderborg Kommune derfor, om stenene måtte blive liggende, eller om afgrænsningen af parkeringsarealet skulle udføres anderledes; kommunen oplyste i øvrigt, at afstanden på de 12 meter, nævnt i fredningsbestemmelsernes § 8, ikke var blevet overholdt ved udlægningen af stenene. Kommunen spurgte derfor, hvorfra de 12 meter skulle regnes.

Fredningsnævnet besvarede brevet den 15. september 2014. Nævnet har anført i brevet blandt andet, at afgrænsningen mellem parkeringsarealet og den øvrige del af stranden skal – ifølge fredningsbestemmelserne – ske ved et hegn eller en beplantning, hvilket kan ske uden dispensation fra fredningsbestemmelserne, men at erstatning af træhegnet med en stenrække kun kan ske efter dispensation fra kendelsen om fredning af Brunsnæs strand. Fredningsnævnet oplyste endvidere, at fredningsgrænsen er angivet på fredningskortet, der er vedhæftet kendelsen, og at fredningsgrænsen som en statisk størrelse ligger fast og vil til enhver tid kunne fastlægges i marken på grundlag af fredningskortet. Det var derfor Fredningsnævnets opfattelse uden præjudice for en egentlig afgørelse af spørgsmålet, at udgangspunktet for fastlæggelsen af de 12 meter var fredningsgrænsen.

Sønderborg Kommune har herefter i ansøgningen, modtaget den 6. oktober 2014, søgt om lovliggørelse af stenrækken.

Fredningsnævnets behandling af sagen

I besigtigelsen deltog for Sønderborg Kommune, Planafdelingen Helle Schmidt og arkitekt Ebbe Enø, for Naturstyrelsen, København, biolog Søren Hansen, lodsejer Heike Horne, lodsejer Henrik Horne, lodsejer Holger Horne, for Landsbylauget BIB Torsten Slottved og Henning Rasmussen, for Danmarks Naturfredningsforening Finn Lindhart og for Friluftsrådet Carsten Matzen.

Under besigtigelsen oplyste Fredningsnævnets formand blandt, at Fredningsnævnet den 6. oktober 2014 har modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune om lovliggørelse af en række sten, som kommunen har udlagt for at markere afgrænsningen af parkeringsarealet ved Brunsnæs Fjordvej overfor det fredede arealet syd for parkeringspladsen ved Brunsnæs Strand. Stenrækken erstatter et træhegn. Det areal, hvor stenene er udlagt, er omfattet af kendelse, afsagt den 24. marts 1975 af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds om fredning af strandarealer ved Brunsnæs Strand. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at det fredede areal skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold, og at det er de påtaleberettigede tilladt at etablere et hegn for at afgrænse et parkeringsareal på fredningsområdet.

Helle Schmidt, Sønderborg Kommune, oplyste, at kommunen har erstattet træhegnet med en række sten, der er trukket længere op mod vejen, så parkeringsarealet er blevet mindre. Forløbet af stenrækken betyder, at der bliver mere ”rum” mellem skulpturerne lige syd for parkeringsarealet og parkeringsarealet. Sønderborg Kommune ansøger derfor om lovliggørelse af stenrækken med den aktuelle placering.

Torsten Slottved oplyste, at det oprindelige parkeringsareal var dybere end det aktuelle; det var mod syd markeret af et lavt træhegn, der stort set udgik fra et punkt lige nedenfor det sydvestre hjørne på sommerhuset umiddelbart øst for parkeringsarealet. Sønderborg Kommune har indskrænket parkeringsarealet ved at udlægge stenene i en bue fra Brunsnæs Fjordvej og ned mod stranden. Landsbylauget indstiller, at der ikke meddeles Sønderborg Kommune en lovliggørende dispensation til stenrækken med det aktuelle forløb, men lauget er indforstået med, at afgrænsningen mellem parkeringsarealet og stranden syd herfor sker med en række sten med et forløb, der svarer til træhegnets forløb. Der er et stort behov for et parkeringsareal af den oprindelige størrelse, fordi Brunsnæs Strand besøges af mange éndagsturister, der kommer kørende i biler eller på cykler. Behovet for opholdsmuligheder under ordnede forhold bliver større, hvis planerne om at indsætte en cykelfærge mellem Brunsnæs Strand og Holnis realiseres. De sten, som Sønderborg Kommune har anvendt til stenrækken, passer ikke ind i landskabet. Landsbylauget vil derfor være kommunen behjælpelig med at skaffe et antal marksten med farver og i en form, som passer bedre til landskabet.

Arkitekt Ebbe Enø bemærkede, at stenene er udlagt på arealet mellem græsset og gruset, hvor der heller ikke tidligere blev parkeret.

Torsten Slottved anførte heroverfor, at der tidligere var en kiosk lige nedenfor huset øst for parkeringspladsen. Det er forklaringen på, at der er et græsareal nedenfor huset.

Torsten Slottved påviste, hvor træhegnet havde stået og 12 meters grænsen set i forhold til fredningsgrænsen.

Helle Schmidt bemærkede, at kunstneren, der har opstillet skulpturerne syd for parkeringsarealet, ønskede, at der skulle være et frirum omkring kunstværkerne. Kommunen har derfor udlagt stenene i en sådan afstand fra kunstværkerne, at de kommer bedre til deres ret.

Finn Lindhart oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har bemærkninger til, at træhegnet er blevet erstattet af en række sten og foreslog, at stenrækken udlægges med udgangspunkt i den yderste sten mod stranden og med et tracé op mod husets sydvestre hjørne.

Heike Horne oplyste, at hun ikke har bemærkninger til sagen.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår af kendelsen om fredning af Brunsnæs Strand, at de arealer, som fredningssagen omfattede, var de eneste tilgængelige strandarealer ved Brunsnæs Strand, og at arealerne hidtil var blevet benyttet af områdets sommerhusejere og endagsturister.

Fredningen blev herefter gennemført med det formål at sikre strandarealet som et offentligt tilgængeligt areal, hvor offentligheden har ret til at færdes og at opholde sig.

Det fremgår af kendelsen blandt andet, at lodsejerne ønskede strandarealet afskærmet mod færdsel med motorkøretøjer, at der under sagens behandling opnåedes enighed om at nedramme en pælerække i en afstand af 12 meter fra Fjordvejen, og at fredningsnævnet pålagde Broager Kommune at nedramme pælene ”i en afstand af 12 meter fra Fjordvejen på det fredede område...”

Det fremgår af fredningskortet, der er vedhæftet fredningskendelsen, at fredningsgrænsen den gang fulgte Fjordvejens sydlige afgrænsning.

Fredningsgrænsen skal fastlægges i overensstemmelse med fredningskortet og ikke med udgangspunkt i Fjordvejens aktuelle forløb, fordi Fjordvejen kan forlægges landværts, nedlægges eller udvides.

Fredningsnævnet lægger derfor efter besigtigelsen til grund, at stenene er placeret inden for 12 meter fra fredningsgrænsen.

Fredningsnævnet vurderer med udgangspunkt i fredningskendelsen, at den afgrænsning af parkeringsarealet, som Sønderborg Kommune har foretaget i forbindelse med udlægningen af stenene, ikke kan godkendes, fordi parkeringsarealet bliver indskrænket med den følge, at bilister vil parkere andre steder. Den omstændighed at trykket på arealet formentligt er blevet større gennem årene og dermed, at parkering finder sted andre steder, taler ligeledes for, at den oprindelige markering skal følges. Fredningsnævnet tillægger det endelig betydning, at det blev pålagt Broager Kommune i forbindelse med fredningen at nedramme pæle til hindring af færdsel med motorkøretøjer i en afstand af 12 meter fra Fjordvejen på det fredede område. Dette pålæg er

vanskeligt at forstå, medmindre meningen er, at der skal være et parkeringsareal med en dybde på 12 meter, strækkende sig mod syd fra fredningsgrænsen.

Fredningsnævnet kan derfor ikke dispensere til stenenes aktuelle placering.

Fredningsnævnet vurderer, at en markering af parkeringsarealet med en stenrække vil harmonere lige så godt med omgivelserne som et træhegn; en stenrække er endvidere vedligeholdelsesfri og mere stabil end et træhegn eller en pælemarkering.

Fredningsnævnet finder derfor, at afgrænsningen mellem parkeringsarealet og stranden kan foretages med en række sten med et forløb svarende til forløbet af træhegnet og strækkende sig fra den yderste sten mod stranden til det sydvestre hjørne af huset umiddelbart ovenfor parkeringspladsen.

Fredningsnævnet meddeler derfor Sønderborg Kommune afslag på en lovliggørende dispensation til stenrækkens aktuelle forløb og dispenserer til, at træhegnet erstattes af en markering med sten med et forløb fra den yderste sten ovenfor stranden til det sydvestre hjørne på huset umiddelbart ovenfor parkeringspladsen på vilkår,

at stenene udlægges med en sådan indbyrdes afstand, at færdsel mellem stenene forhindres.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Modtageren af afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Esbjerg, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager

ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 24. november 2014

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk

Sønderborg Kommune, att.: Mette Zippora Leth Schmidt, mzan@sonderborg.dk

Sønderborg Kommune, att.: Jane Frellesen, jfri@sonderborg.dk

Kulturkonsulent Helle Barsøe, hbar@sonderborg.dk

Landdistriktskoordinator Connie Skovbjerg, cskh@sonderborg.dk

Heike Horne, heikekorsemann@gmail.com

Landsbylaug BIB v/ Torsten Slottved, slottved@bbsyd.dk

Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk

Friluftsrådet/Sønderjylland, soenderjylland@friluftsradet.dk

Friluftsrådet/Sønderborg, ecmatzen@privat.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

30. juli 2020
FN SJS 32/2020

J.nr.: FN 32/2020: Ansøgning fra Brunsnæs-Iller-Busholm Landsbylaug om dispensation til at opføre et mobilt læskur på ejendommen, Brunsnæs-Fjordvejen 24, 6310 Broager, matr.nr. 306 Iller, Broager, inden for fredningen af Brunsnæs Strand.

Fredningsnævnet har den 17. juni 2020 modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune på vegne Brunsnæs-Iller-Busholm Landsbylaug om dispensation til at opføre et mobilt læskur på ejendommen, Brunsnæs-Fjordvejen 24, 6310 Broager, matr.nr. 306 Iller, Broager, inden for fredningen af Brunsnæs Strand.

Fredningsnævnet skal som følge af fredningens bestemmelser om placering af skure m.v. meddele dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Brunsnæs-Iller-Busholm Landsbylaug dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, som anført i afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Det areal, hvor skuret ønskes opsat, er omfattet af kendelse, afsagt den 24. marts 1975 af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds om fredning af strandarealer ved Brunsnæs Strand. Om baggrunden for fredningen fremgår det blandt andet:

"Begrundelsen for at sagen rejses er at omhandlede arealer er de eneste tilgængelige strandarealer ved Brunsnæs strand. Arealerne er hidtil benyttet af såvel områdets sommerhusejere som endagsturister. Endvidere kan arealet give adgang til en senere benyttelse af bagvedliggende arealer der i Fredningsplan for Kyststrækningen fra Dybbøl Banke til Egersund er betegnet som "Fredningsplanområde-velegnet til opholdsareal." Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt har vedrørende fredningen udtalt: " Det pågældende areal er, som det fremgår af Broager kommunes skrivelse, det eneste offentligt tilgængelige areal ved Brunsnæs strand og fungerer især som parkerings- og opholdsareal for endagsturister samt til brug for det tilgrænsende sommerhusområdes beboere.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at

"...

1. Arealet skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold.

...

4. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne o.l., opstilles master, samt henlægges både...
...”

Det fremgår af ansøgningen, at skuret tiltænkes anvendt til cykelturister, vandreturister, badende gæster og til cykelfærgens passagerer. Formålet med skuret er et læ- og omklædningssted.

Skuret vil primært blive opført i træ, med en ramme udført i en stålkonstruktion. Skuret vil få en afdæmpet naturfarve, så den passer ind i det eksisterende miljø. Skuret bygges på en trailer, så den vil være mobil, da den skal kunne benyttes af andre landsbylaug på Broagerland. Skuret vil måle 2,5 x 5 meter = 12,5 m² og måle ca. 2,7 meter i højden, med et let skrånende tag. Den ene side vil være åben, og der kommer vinduer i, så brugerne kan holde øje med færgens ankomst.

Skuret ønskes opsat i en 6 ugers periode hvert år om sommeren.

På kortet nedenfor vises fredningsområdet (blå skravering) og skurets beliggenhed (blå prik).

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 30. juni 2020 til Brunsnæs-Iller-Busholm Landsbylaug, Sønderborg Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt og Friluftsrådet Sønderborg anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 13. juli 2020.

Kommunen har oplyst, at der er ca. 20 m fra det ansøgte til nærmeste Natura 2000-område. Det er kommunens vurdering, at skuret ikke vil beskadige eller påvirke beskyttede Natura 2000-områder væsentligt. Det ansøgte vil heller ikke ødelægge eller beskadige de plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV. da

Der er ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningens formål er ikke specifikt angivet i fredningsbestemmelserne, men det fremgår af fredningen, at arealet er det eneste offentligt tilgængeligt areal ved Brunsnæs Strand og fungerer især som parkerings- og opholdsareal for bl.a. endagsturister. Som følge heraf og da arealet fortsat skal være frit tilgængeligt for offentligheden til færdsel og ophold, og skuret har en begrænset størrelse og alene vil være opsat i en årlig kort periode og ikke vil beskadige eller påvirke beskyttede Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge eller beskadige de plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, meddeler Fredningsnævnet Brunsnæs-Ilker-Busholm Landsbylaug dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, på vilkår

at skuret udføres i overensstemmelse med ansøgningen,

at skuret alene opstilles i en årlig 6 ugers sommerperiode, og

at Sønderborg Kommune som tilsynsmyndighed påser, at den midlertidige opstilling af skuret overholdes.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 30. juli 2020

Margit O. Laur
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Brunsnæs-Iller-Busholm Landsbylaug v/Gerhard Jacobsen, jacobsengerhard@gmail.com

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk; tje@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradaet.dk

Friluftsrådet Sønderjylland: soenderjylland@friluftsradaet.dk